

Fælles ansvar for bæredygtigt teater

Case rapport: Husets Teater i Theatre Green Book
Acceleratorprogrammet

HUSETS TEATER

Udarbejdet af

Bæredygtigt
Kulturliv
NU

Beregn
handling,
nu

Kære læser

I hånden står du med den første case rapport fra Theatre Green Book Acceleratorprogrammet, som vi er glade og stolte over at kunne præsentere for dig.

Det er Husets Teater, og deres co-produktion med Odense Teater, Fruen Fra Havet, som er vores første case.

Så der skal lyde en stor tak herfra til hele personalet på Husets Teater for samarbejdet - tak for at stille jer til rådighed, stille spørgsmål, være nysgerrige, imødekommende, handlekraftige - og ikke mindst modige.

Det er ikke nemt at gøre bæredygtighed operationelt i hele teatrets værdikæde - fra ledelse og planlægning til scenografi, produktion, drift og afvikling. Det er heller ikke nemt at udskifte gamle vaner med nye og samtidig bestræbe sig på at lave scenekunst af høj kvalitet, når tid, ressourcer og arbejdsforhold i forvejen, i mange tilfælde, er prekære. Men I har gjort, hvad I kunne, med det I havde til rådighed, og vi håber, at I er stolte og glade - ligesom os.

Vi glæder os til at følge jer fremover - og i det hele taget følge den inspirerende og medrivende udvikling, som er i gang på Husets Teater.

Rigtig god læselyst!

Kærlig hilsen

Bæredygtigt Kulturliv NU

Theatre Green Book Acceleratorprogrammet er et samarbejde mellem Bæredygtigt Kulturliv NU, BeregnHandling.NU og Dansk Scenekunst. Projektet er støttet af Augustinusfonden.

Om Theatre Green Book

Theatre Green Book er et internationalt metodisk værktøj, som er udviklet af britiske scenekunstnere, fagpersoner og bæredygtighedseksperter. National Theatre London har været en af de drivende institutioner i udviklingen, og dertil har vi Lisa Burger og Paddy Dillon at takke for at være de drivende kræfter, der har opbygget organisationen og infrastrukturen bag Theatre Green Book, som siden 2021 er blevet oversat til mere end 20 sprog og bruges overalt i verden. Der er således en stor international bevægelse i gang, der arbejder for en fremtid med bæredygtig scenekunst – med Theatre Green Book som et vejledende kompas.

Theatre Green Book er en ramme for at arbejde mere bæredygtigt i scenekunsten og den giver et fælles fundament for, hvordan produktioner, bygninger og drift kan omstilles på en målbar og praktisk måde.

Bæredygtigt Kulturliv NU har ophavsretten til den danske udgave af Theatre Green Book.

Theatre Green Book fokuserer på tre områder, hhv. Produktioner, Drift, Bygning og arbejder med tre forskellige niveauer. Det første er basisniveau, det andet er mellemniveau og det tredje og højeste er avanceret niveau.

Det gør det lettere for en hel branche, både nationalt og internationalt, at samarbejde om løsninger, muligheder, samt vidensdele og træffe gode valg i en tid med stigende ansvar og begrænsede ressourcer.

Bæredygtigt Kulturliv NU er den officielle, danske partner i det internationale Theatre Green Book netværk. Som partner har Bæredygtigt Kulturliv NU bl.a. ansvaret for at oversætte, distribuere og formidle Theatre Green Book, samt vedligeholde netværk af teatre og teaterorganisationer, inklusive den danske scenekunstscole, som arbejder med Theatre Green Book.

Download Theatre Green Book:

<https://www.baeredygtigtkulturliv.nu/om-theatre-green-book>

Theatre Green Book er udviklet på National Theatre i London

Om Acceleratorprogrammet

Theatre Green Book Acceleratorprogrammet er først og fremmest et pilotprojekt - et dansk udviklings- og læringsprogram, som er designet af Bæredygtigt Kulturliv NU med henblik på at undersøge, hvordan Theatre Green Book og dens handlingsanvisninger fungerer helt konkret og aktivt i en dansk kontekst. Acceleratorprogrammet startede i november 2024 og blev afrundet i marts 2026.

9 teatre deltager som "case-teatre", herunder Aalborg Teater, Holstebro Dansekompani, Operaen I Midten, Teatret Svalegangen, Kolding Egnsteater, Dansk Rakkerpak, Husets Teater, Dansk Danseteater og Teater Hund & Co. Dertil er der 7 såkaldte "følge-teatre", herunder Limfjordsteatret, Fredericia Teater, Gruppe 38, Teater Masken, Odense Teater, MYKA og Teaterhuset Filuren, som inviteres med til workshops og kurser.

Ydermere er *Det Frie Felt*, herunder *Udviklingsplatformen for Scenekunst*, *HAUT*, *Performing Arts Platform*, *Den Danske Scenekunstscole*, *Det Kongelige Teater* og *Betty Nansen Teatret* engageret i projektet som observerende interessenter, der både bidrager med viden, konstruktive refleksioner, sparring - og ikke mindst opbakning.

Det primære formål med projektet har været at hjælpe de 9 case-teatre, og deres mange medarbejdere, fastansatte som freelancere, godt i gang med at omsætte bæredygtige ambitioner til praksis - bl.a. med konkrete ændringer i arbejdsgange, prioriteringer og beslutnings- og produktionsprocesser, som kan gennemføres inden for teatrets eksisterende rammer.

Acceleratorprogrammet har koncentreret sig om *Produktion* og hvert case-teater har således udvalgt en teaterproduktion at tage udgangspunkt i ift. handlinger, indsatser, dataindsamling etc. Målet har været, at hvert teater skulle lave en teaterproduktion, som rammer *basisniveau*.

Foto: Petruska Miehe-Renard

De tre workshops:

Acceleratorprogrammet er opbygget som et struktureret forløb med 3 tematiske workshops, som både giver mulighed for sparring og videndeling, hvor case-teatrene individuelt arbejder med deres egne produktioner og organisatoriske praksisser.

Workshop og kurser i Acceleratorprogrammer

Gennem de tre workshops á tre timer introduceres teatrene til Theatre Green Book og får konkrete greb til at reducere materialeforbrug, genanvende scenografi, minimere CO₂-aftryk, arbejde cirkulært og forankre bæredygtighed i hele organisationen.

De 5 fagkurser:

Dertil er der 5 fagkurser á 4-5 timers varighed med forskelligt fokus og henvendt til forskellige fagpersoner i scenekunstens økosystem.

Projektgruppemøder:

Et centralt element er fællesskabet mellem case-teatrene. Til projektgruppemøderne deler teatrene erfaringer, løsninger og udfordringer, hvilket skaber et fælles vidensgrundlag og mindsker usikkerheden ved at ændre vanter praksisser.

Overordnet set så handler Acceleratorprogrammet om netværks- og kapacitetsopbygning, om at hjælpe teatre med at gå fra intention til handling og om kulturforandring i hele scenekunstbranchen - ved brug af Theatre Green Book.

Det handler om at gøre bæredygtighed til en naturlig, integreret del af den daglige scenekunstneriske praksis for at sikre et mere stabilt og progressivt fundament for en fremtid med bæredygtig scenekunst.

Om Husets Teater

Husets Teater – et lille storbyteater på
Halmtorvet 9, København V.

Antal ansatte: 12

Etableret: i 1975

Udvalgt forestilling: Fruen fra Havet, co-produktion
med Odense Teater

Opførsel: efteråret 2025.

Antal publikum i København: ca. 2660 publikummer

Deres fokus er at afsøge scenekunstens grænseområder. De arbejder på konstant at udvikle scenekunsten og bruger deres faglighed til at skabe dybdegående og sanselige forestillinger, som udvikler branchen både i et nationalt og internationalt regi.

OMKOSTNINGER VED DELTAGELSE

Alle teatre er blevet bedt om at estimere deres omkostninger ved at deltage i Acceleratorprogrammet. Husets Teater estimerer således:

Samlede udgifter for transport ved deltagelse i workshops, fagkurser og projektgruppemøder (f.eks. billetter, benzin)

4.250 kr

Samlede udgifter for persontimer ved deltagelse i workshops, fagkurser og projektgruppemøder (inklusive transporttimer)

218 timer

Samlede udgifter til ekstra timer brugt på f.eks. (kunstnerisk) research, administration og interne møder.

465 timer

“ Vi kender ikke beløbet for at købe grønnere materialer. Vi har købt mere genbrug og derfor haft omkostninger til fragt og ekstra arbejdstid. Men det er ikke udelukket at vi ikke havde gjort det alligevel. Vi har altid arbejdet meget med køb af genbrug i produktionen.

– Husets Teater

En styrket bevidsthed om bæredygtighed efter Acceleratorprogrammet

Baseret på to spørgeskemaer som blev besvaret i starten og til slut i forløbet, kan vi se, at Husets Teater markant har styrket bevidstheden og praksis om bæredygtighed under Acceleratorprogrammet. Generelt oplever de en positiv udvikling i forhold til deres daglige arbejde med bæredygtighed, hvor de oplever at dagsordenen fylder mere.

Særligt når adspurgte om produktioner, udviser Husets Teater udelukkende en positiv udvikling. Det ses især ift. genbrug og begrænsning af nye materialer. Hvad angår leje af teknisk udstyr, så befinder det sig på samme niveau som før, fordi Husets Teater i forvejen gør meget brug af lejet udstyr.

I Acceleratorprogrammet har hovedfokus været at højne arbejdet med bæredygtighed, hvad angår Produktioner – der har været mindre fokus på drift og meget lidt på bygninger.

Derfor er det positivt, at Husets Teater oplever en udvikling ift. Produktioner, og det viser at Acceleratorprogrammet har rykket på produktionsarbejdet i organisationen.

Selvom fokus ikke har været på Drift, så er det glædeligt at se, at Husets Teater har rykket sig ift. affaldssortering

og ift. at indtænke bæredygtighed i deres indkøb til deres generelle drift.

Hvad angår Bygninger oplever de en lav til næsten ingen udvikling.

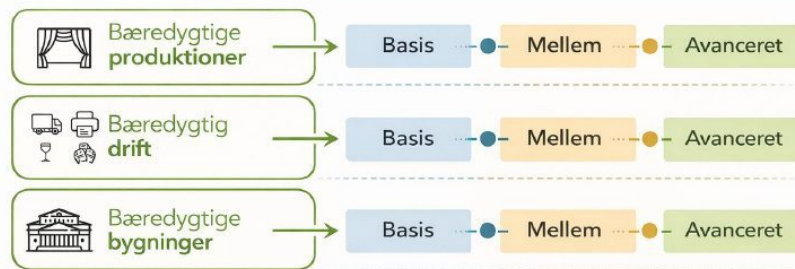
Vi kan således udlede, at hvis der havde været mere fokus på Drift og Bygninger, så havde teatret muligvis også rykket sig i højere grad på flere af disse områder.

Dog er det værd at nævne, at det er nærmest umuligt for Husets Teater at udvikle sig ift. Bygninger, fordi Husets Teater lejer sig ind i en fredet bygning, som gør det meget svært at ændre praksis, da beslutningsmandatet til at ændre noget ligger uden for teatrets råderum.

Dette gør sig iøvrigt gældende for mange andre teatre og kulturinstitutioner, der befinder sig i kommunalt ejede bygninger eller lejer sig ind i en bygning.

Sammen om den bæredygtige udvikling

Kort efter opstarten blev der etableret faste strukturer for bæredygtighedsarbejdet hos Husets Teater: Administrator og producent Simone Hjulær blev udpeget som bæredygtighedsansvarlig. Derudover blev det besluttet at inkludere alle medarbejdere i bæredygtighedsgruppen. Denne anbefalingsværdige beslutning blev truffet for at udnytte alle fagligheder i den lille medarbejdergruppe og sikre, at alle har viden om bæredygtighedsarbejdet, samt fordele ansvaret og gøre det til en fælles opgave.

Fra Theatre Green Book

Husets Teater har, på baggrund af ny viden fra workshops, og rådgivning fra Bæredygtigt Kulturliv NU, kastet sig ud i at udarbejde en *bæredygtighedspolitik* og *adfærdskodeks*. Disse skal skabe et fundament for det fremadrettede arbejde med bæredygtighed i organisationen.

“På Husets Teater tror vi på, at vi sammen har et ansvar for at bidrage til den nødvendige forandring i verden og at det kræver at vi arbejder aktivt for bæredygtighed på flere parametre. Vi arbejder for at bruge kunsten som forandringskraft i samfundet. Hvis vi ikke tager ansvar, vil det få store konsekvenser.”

- Uddrag fra Husets Teater Bæredygtighedspolitik.

Særligt sammenspillet mellem de miljø- og klimamæssige bæredygtighedsaspekter og bæredygtighed ift. de menneskelige aspekter og værdier, er i fokus. At inddrage de menneskelige aspekter er vigtigt, da medarbejdere i travlhed generelt har større chance for at lykkes med forandringer.

Hvornår skal viden deles?

En udfordring, der opstod under workshop-forløbet, var, at planlægningen af den udvalgte forestilling var for fremskreden til, at alle værktøjer og ressourcer kunne tages i brug. Læringen herfra gav god indsigt til fremtidig planlægning, f.eks. hvornår bæredygtigheds-elementer, værktøjer og kompetencer skal inddrages i et sådan workshop forløb. Husets Teater har store forventninger om at bringe den nyfundne viden i spil til fremtidige forestillinger.

Workshopforløb hos Husets Teater

Møder

Husets Teater afholder ikke længere månedlige grønne møder, da de erfarede, at det ikke i praksis fungerede, at samle folk hver måned når de var i produktionsopløb, tæt på ferier osv.

I stedet fastlægges møderne nu kvartalsvis, så de ikke lander oveni opløbsforløb eller andet, og så der er god tid imellem møderne, til at arbejde og færdiggøre eventuelle projekter, aftalt i forbindelse med tidligere grønne møder.

Der indkaldes til grønne møder via Outlook, så den grønne gruppe har alle møderne for sæsonen i kalenderen. De forsøger også, at sende opfølgings e-mails ud en uge forinden, hvor der genopfriskes, hvad som skal gennemgås, grøn status mm. Dette sikrer at personalet kan orientere sig inden mødet, og have samme udgangspunkt.

Det viser et teater, der er blevet klogere på sin egen proces og på, hvordan de bedst omsætter bæredygtige ambitioner til handling.

Arbejdet med de 27 anbefalinger på basisniveau

På basisniveau er målsætningen at 50 % af alt på scenen skal være genbrugt eller genanvendt og 65 % skal gemmes eller bruges igen efterfølgende. Hertil har man 27 konkrete anbefalinger, som skal understøtte processen.

Husets Teater har arbejdet aktivt med 16 af de 27 anbefalinger og én af disse lyder "at købe nye materialer bæredygtigt, hvor det er muligt". Denne anbefaling følger Husets Teater ved at lægge økonomiske buffere ind i produktionsbudgettet, så de kan vælge mere bæredygtige indkøb, når behovet opstår. En anden anbefaling, som de arbejder aktivt med, er "hele teamet skal samarbejde om et bæredygtigt resultat i udviklingsfasen" - det gør de gennem fire konkrete skridt:

“Når produktionen går i gang, afholder vi ugentlige produktionsmøder, hvor det grønne altid er et fast punkt på dagsordenen, og hvor vi løbende opdaterer og taler ud fra Det Grønne Produktionsregnskab.

– Citat fra Husets Teater.

Der er 7 anbefalinger fra basisniveau, som er undervejs hos Husets Teater. De arbejder fx. på anbefalingen *“Saml leverancer, hvor de er muligt”*. og de beskriver, at de ønsker at udarbejde klare retningslinjer for vare- og scenografitransport i forbindelse med produktioner og co-produktioner, fordi det er endnu ikke en fast procedure.

Der er 4 anbefalinger i Theatre Green Book, som ikke matcher Husets Teaters arbejdsprocesser, fx. *“Lav et register over materialer - scenografi, rekvisitter og møbler, kostumer.”* Denne handling er simpelthen for stort et arbejde og man vil hellere bruge tiden på, at vise den enkelte scenograf rundt på lageret frem for at bruge tid på at lave en database, der skal holdes ved lige.

Workshopforløb hos Husets Teater

“ Vi prioriterer lagerbesøg frem for at bruge ressourcer på at opbygge materialeregistre eller databaser for kostumer, rekvisitter og scenografi. Vi udarbejder et skriv til freelancere, der arbejder hos os, så de ved, at Husets Teater vægter denne praksis højt.

– Citat fra Husets Teater

I hele Acceleratorprogrammet har vi samlet set afviklet 27 workshop for 9 meget forskellige typer teatre, og flere gange oplever vi, at der er handlingsanvisninger fra Theatre Green Book, der ikke matcher teatrenes praksis og størrelse. Her bliver det tydeligt, at Theatre Green Book oprindeligt er lavet til større teatre og deres produktioner, hvorfor der forekommer anbefalinger og handlinger, som de mindre teatre ikke kan imødekomme.

Generelt er det vigtigt at undersøge vilkår for mindre teatre for at sikre realistiske mål og handlinger for bæredygtig udvikling.

Workshopforløb hos Husets Teater

Hvad Husets Teater har opnået

Husets Teater har til hensigt at arbejde med TGB og dets anbefalinger og de er allerede i mål med 16 ud af 27 anbefalinger. Nogle kræver løbende vedligehold, fx at involvere holdet i processerne og sikre gode evalueringer af det bæredygtige arbejde i produktionerne.

Der er stadig 7 anbefalinger, de ikke er helt i mål med, og som de vil arbejde videre med. Når det sker, kan Husets Teater begynde at rette blikket mod Mellem Niveau for produktioner og igangsætte arbejdet der.

“TGB er lavet i en britisk kontekst, og der er andre rammer og strukturer i dansk regi. Det må ikke være så rigtigt.

– Citat fra Husets Teater

Som nævnt er der 4 anbefalinger, som Husets Teater ikke kan arbejde aktivt med - en oplevelse de ikke står alene med. Dette er en vigtig erfaring, da det understreger, at der er et behov for at tilpasse TGB, så den passer til en dansk kontekst og i endnu højere grad favner de små og mellemstore teatre, samt de frie teatergrupper i Danmark.

Theatre Green Book basishniveau	Husets Teater Resultat
50% af alt på scenen skal være genbrugt eller genanvendt.	43%
65% skal gemmes eller bruges igen efterfølgende.	51%

Resultat fra Det Grønne Produktionsregnskab

For det første så var Husets Teater for langt i selve produktionen, da de blev introduceret til nogle af værktøjerne i Theatre Green Book, f.eks. Det Grønne Produktionsregnskab.

Dette er en vigtig læring for Accelerator-programmet, som pilot-projekt.

For det andet så var dette en co-produktion, og ved co-produktioner kan det nogle gange være svært at opnå de grønne mål, da det kræver stor indsigt i hinandens arbejdsgange. Samtidig kræver det nye mødestrukturer, så man i god tid planlægger, hvordan produktionen kan gøres så grøn som mulig.

Ved Husets Teaters efterfølgende produktion, Woyzeck, opnåede de begge mål, og det har formentligt spillet en rolle, at de til Fruen Fra Havet havde al relevant viden og alle værktøjerne klar til brug.

I gang med den bæredygtige udvikling - men hvad så nu?

Husets Teater står, ifølge dem selv, over for flere udfordringer i arbejdet med bæredygtighed, når Acceleratorprogrammet afsluttes. For det første kræver dokumentationen af bæredygtige handlinger ekstra opmærksomhed og opfølgning, og dette udfordres af, at ikke alle medarbejdere kan bidrage, da nogle har begrænsede IT-kompetencer - meget af dokumentationsarbejdet kommer til at pålægges de få.

Det kan dermed udledes, at det gør registrering, opfølgning og systematik i arbejdet med bæredygtighed mere tidskrævende og sårbart, fordi der ikke er flere til at gribe det.

“ Vi mangler at de kunstneriske hold får bedre uddannelse, så det ikke kun er teatret der tænker grønnere løsninger og der derfor kommer "en kamp" mellem kunsten og bæredygtigheden.

– Citat Husets Teater

Samtidig lægger Husets Teater også vægt på, at der er behov for bedre uddannelse indenfor bæredygtighedsområdet,

for kunstnerne, så ansvaret for bæredygtig praksis ikke alene ligger hos teatret, men deles af alle involverede parter i produktionerne.

En anden væsentlig udfordring som stod tydeligt frem ved starten af Acceleratorprogrammet, også blandt flere teatre, er at mangel på tid og ressourcer gør det svært at prioritere bæredygtighed i en travl hverdag præget af produktion og drift.

Endelig giver Husets Teater udtryk for en bekymring for, hvad der sker, når et projekt som Acceleratorprogrammet afsluttes.

Husets Teater står uden et fast støtteben og den løbende adgang til viden og sparring forsvinder, når der ikke afholdes flere kurser og workshops. Derfor er der risiko for, at aftaler og nye arbejdsgange ikke fastholdes på længere sigt, og dette ser Husets Teater som en udfordring.

“ Vi er nervøse for at mangle en instans over teatrene, der kan støtte os i udviklingen.

– Citat fra Husets Teater

Vi står med et teater, der har opnået meget gennem den viden og kompetencer, som de har tillært gennem forløbet. Men det er også stadig et teater, hvor det er forholdsvis nyt at arbejde med bæredygtighed, og derfor kan de nye arbejdsgange og generelle bæredygtigheds-tilgange være svære at opretholde. Særligt når man ikke står til ansvar overfor andre eller kan gå til eksperter med sine udfordringer.

Workshopforløb hos Husets Teater

Det kan være lettere at falde tilbage i gamle produktionsmønstre, hvis ikke der opretholdes et vedblivende tjek ind, når man er ny i arbejdet med bæredygtig udvikling. Men som Husets Teatre selv siger: *“Modstand kan også skabe fremdrift.”* - og de står med et stærkt og handlekraftigt hold.

Refleksion over Acceleratorprogrammet

Overordnet set har pilot-projektet styrket Husets Teaters arbejde markant. De oplever, at de har fået konkret og brugbar støtte til at implementere redskaber, som forankrer bæredygtighed tydeligere og mere systematisk i organisationen.

Fagpersonerne Christian Gade Bjerrum, Rikke Lundsgaard Olsen og Anders Duus Østergaard, som har afviklet de mange workshops, samt Mathias Peitersen, tidl. medarbejder hos Dansk Scenekunst, har været vigtige parametre for at komme godt i gang med den bæredygtige udvikling. Dertil har Husets Teater også fundet de fem fagkurser positive, fordi de har ramt forskellige fagligheder i organisationen, og dem drømmer de om, at der kommer flere af.

Husets Teater ønsker også, at der afholdes en workshop efter endt projektperiode, som kun er for dem. Den skal fungere som en opfølgende workshop, der sikrer, at de fortsat følger det grønne spor og de kan få svar på eventuelle spørgsmål eller udfordringer.

Dette behov giver mening, da man hos flere teatre hører en bekymring for at kunne holde snuden i sporet efter endt workshopforløb, og en eventuel opsamlende workshop efter f.eks. 6 måneder, vil sikre en kontinuitet i arbejdet.

“ Vi har brug for en opsamlende workshop kun for os... hjælp til en fortsat retning.

– Citat fra Husets Teater

Ligeledes nævner Husets Teater også at i fremtidens arbejde med TGB og workshopforløb, at det kunne være en fordel at lave workshop forløb der er i højere grad er baseret på størrelse på teatret. Dertil forestiller de sig også at man kan bygge workshop-forløbene mere op efter om man er nybegynder eller man som institution har arbejdet lidt eller meget med bæredygtighed.

Workshopforløb hos Husets Teater

HUSETS TEATER

Udarbejdelse og analyse af spørgeskemaer, samt redigering af tekst og indhold BeregnHandling.NU v/ Rikke Lundsgaard Olsen og Anders Duus samt Christian Gade Bjerrum, Bæredygtigt Kulturliv NU

Grafisk design og layout:
Emily Rose Filsoof, Bæredygtigt Kulturliv NU

Design og udvikling af Theatre Green Book Acceleratorprogrammet:
Bæredygtigt Kulturliv NU

Udviklingskonsulent for Acceleratorprogrammet:
Priscilla S. Lind Rasmussen

Udarbejdet af

Kunne et lignende forløb skabe værdi i jeres organisation?

Læs mere om vores workshopforløb: www.baeredygtigtkulturiv.nu/services

Bæredygtigt
Kulturliv
NU

beregning.
handling.
nu